

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Jana Čížka a Mgr. Karla Černína, Ph.D., ve věci

žalobce: **EKOkonstrukce s.r.o.**, IČO: 25593561
sídlem Brněnská 3163/38, Hodonín
zastoupena advokátem Mgr. Vítem Dubovým
sídlem Purkyňova 102a, Brno

proti
žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**
sídlem Kolářská 451/13, Opava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 12. 2021, č. j. 3520/1.30/21-3

takto:

- I. Rozhodnutí Státního úřadu inspekce práce ze dne 6. 12. 2021, č. j. 3520/1.30/21-3, se ruší a věc se v tomto rozsahu vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalovaný rozhodnutím ze dne 6. 12. 2021, č. j. 3520/1.30/21-3 (dále jen „napadené rozhodnutí“), potvrdil rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Jihomoravský kraj a Zlínský kraj (dále jen „inspektorát práce nebo prvostupňový orgán“) ze dne 12. 3. 2021, č. j.

11721/9.30/20-30 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), kterým byla žalobkyně uznána vinnou ze spáchání celkem pěti dílčích souběžných přestupků na úseku zaměstnanosti a na úseku bezpečnosti práce. Za tyto přestupky jí byla uložena pokuta ve výši 85 000 Kč a povinnost k úhradě nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

2. Žalobkyně se žalobou podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) domáhá zrušení napadeného rozhodnutí a současně i prvostupňového rozhodnutí.

Žaloba

3. Žalobkyně se domnívá, že napadené rozhodnutí žalovaného i prvostupňové rozhodnutí jsou nezákonná, neboť se zakládají na nesprávně zjištěném skutkovém stavu, který byl i nesprávně právně zhodnocen. Předcházející řízení byla vedena procesně vadným způsobem.
4. Správní orgány podložily svá rozhodnutí protokolem o kontrole obsahujícím skutečnosti, které nebyly předmětem kontroly. Kontrolní zjištění se totiž nemohou vztahovat ke skutečnostem předcházejícím zahájení kontroly. Správní orgán tak neměl řešit události a jednání, které vedly k úrazu M. J. V protokolu o kontrole správní orgán uvádí kontrolní zjištění, která sám nezjistil, ale pouze se je domníval nebo o nich učinil vlastní závěry. Tyto skutečnosti žalobkyně uvedla v námitkách proti jednotlivým kontrolním zjištěním (které pojala jako součást žalobní argumentace), které správní orgány jen formálně odmítly a řádně nevypořádaly.
5. Správní orgány navíc podložily svá rozhodnutí nelegálně získanými důkazy, konkrétně jde o soukromou facebookovou komunikaci mezi jednatelem žalobkyně a zemřelým M. J. Tato komunikace je předmětem listovního tajemství, kterou lze získat pouze se souhlasem komunikujících osob, popř. na základě rozhodnutí soudu. Nelze je vydat z trestního spisu jinému orgánu. Souhlas manželky zemřelého (jednoho z účastníků facebookové komunikace) není dostačující pro závěr o zákonném získání tohoto důkazu. Sama žalobkyně nebyla účastníkem komunikace, stejně tak nelze bez dalšího za účastníka této komunikace považovat P. D., jakožto jednatele řešícího pracovníprávní záležitosti žalobkyně. Dalším nezákonným důkazem je znalecký posudek č. 68/2019, který nelze v důsledku nelegálního postupu při jeho vypracování považovat za znalecký posudek, ale nanejvýš odborné vyjádření. Otázky směřující na znalce vyžadovaly jeho právní hodnocení, nikoliv skutková vyjádření ke zjištění policie. Správní orgány se nevypořádaly s namítanou nezákonností těchto důkazů, kterou odbyly odkazem na jejich poskytnutí Policií České republiky.
6. Žalobkyně nesouhlasí s hodnocením její odpovědnosti za přestupek jako odpovědnosti objektivní, při kterém není nutné zkoumat zavinění či materiální aspekt přestupku a zároveň není potřeba určit fyzickou osobu, jejíž jednání je právnícké osobě přičitatelné.
7. Správní orgány rozhodly o témže skutku v rozporu se zákazem dvojího trestání, ačkoliv se jedná o věc již rozhodnutou v trestním řízení. Pokutují žalobkyni za jednání, která jim nepřísluší a která jsou mimo jimi provedenou kontrolu – tj. úraz pana J. Ve věci proběhlo trestní řízení, jehož předmětem bylo šetření nedbalosti na straně žalobkyně, porušení předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci či jiných povinností, které bylo pravomocně podmíněně zastaveno. Žalobkyně nesouhlasí se závěrem správních orgánů, že P. D., jakožto majitel a jednatel žalobkyně, který byl stíhán pro přečin usmrcení z nedbalosti, může být pro toto jednání (byť by jím spáchal několik přestupků

v jednočinném souběhu) trestán vícekrát různými orgány veřejné moci dle různých právních kvalifikací.

8. Konečně byla žalobkyně také zkrácena na svých procesních právech, jelikož nebylo nařízeno ústní jednání, které požadovala k provedení důkazu. Provádění důkazů mimo ústní jednání je nezákonné.

Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a setrval na stanovisku vyjádřeném v napadeném rozhodnutí o tom, že žalobkyně spáchala přestupky dle zákona o zaměstnanosti a zákona o inspekci práce. Žalobkyní podané námitky proti kontrole byly správními orgány vyřízeny, byla rovněž vyřízena stížnost na postup prvostupňového orgánu při kontrole. V ostatním žalovaný odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí.

Ústní jednání

10. Při ústním jednání konaném dne 29. 5. 2025 setrvali účastníci na svých stanoviscích.
11. Žalobkyně zdůraznila, že podklady a důkazy, o něž žalovaný opřel rozhodnutí, jsou nezákonné. Správní orgány vycházely z chybného protokolu o kontrole a řádně nevypořádaly žalobkyní podané námitky proti němu. V případě komunikace z facebooku nebylo prokázáno, že je přičitatelná žalobkyni, a ani obsahově z ní nevyplývá to, co z ní vyvozoval žalovaný. I vyjádření znalce je vadné, jelikož se vyjadřuje k právním otázkám. Skutkový stav, tak jak ho zjistily správní orgány, tedy neodpovídá obsahu shromážděných podkladů. Vadou je i to, že správní orgány nenařídily a neprovedly ústní jednání. Žalovaný se od skutkového stavu, k němuž dospěl správní orgán prvního stupně, odchýlil a vyfabuloval vlastní skutkový stav. Tuto odchylku žalobce spatřuje v tom, že správní orgán prvního stupně dovedl, že M. J. byl zaměstnancem žalobkyně, zatímco žalovaný dovedl že pana J. přivedl a zaměstnal pan A. Ze zcela jiných skutečností tedy dovedl, že zaměstnanecký poměr skutečně vzniknul.
12. K dotazu soudu žalobkyně prostřednictvím svého zástupce upřesnila, že facebookovou komunikaci, která je podkladem napadeného rozhodnutí, zpřístupnila Policii České republiky manželka zesnulého M. J. Podle žalobkyně ale komunikace dvou osob na síti facebook podléhá listovnímu tajemství. Tuto komunikaci si policie může zpřístupnit pouze se souhlasem zúčastněných osob. Manželka tedy nemůže dát souhlas k tomu, aby policie zpřístupnila komunikaci zesnulého manžela s nějakou další osobou. Policie proto tento důkaz získala nezákonně. Jako problematické tedy žalobkyně spatřuje, že ke zpřístupnění komunikace nedošlo se souhlasem zesnulého M. J., ale pouze se souhlasem jeho pozůstalé manželky. V trestním řízení se použitelnost uvedeného důkazu neřešila, jelikož došlo k podmíněnému zastavení řízení.
13. K dotazu soudu žalobkyně prostřednictvím svého zástupce dále uvedla, že manželka zemřelého pana J. a jeho dcera, které podávaly vysvětlení orgánům činným v trestním řízení, neměly o činnosti pana J. přesné a správné informace. Jednatel žalobkyně se s ním sice znal, komunikovali spolu a pan J. u něj doma také několikrát vykonával drobné domácí práce jako sekání zahrady. Právě tato činnost měla odraz ve facebookové komunikaci, která byla zajištěna policií. V den tragické události, byl ale v hale přítomen pouze pan A., který si pana

J. vzal s sebou, aby si měl s kým povídat. Zatímco pracoval se sluchátky na uších, uslyšel ránu a zjistil, že pan J. začal manipulovat s panely. Jednatel žalobkyně o tom nic nevěděl.

14. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby a odkázal na odůvodnění napadeného a prvostupňového orgánu. Nesouhlasí s tím, že by žalovaný dospěl k závěru, že pana J. zaměstnal pan A. Od skutkového stavu, který je zachycen ve správním spisu, se žalovaný neodchýlil. Podle usnesení o podmíněném zastavení trestního stíhání, z něhož žalovaný vycházel, pan A. vzal pana J. do provozovny žalobce a umožnil mu tam výkon práce. Nicméně toto jednání je přičitatelné žalobkyni.

Splnění procesních podmínek a vymezení soudního přezkumu

15. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Jde o žalobu věcně projednatelnou.
16. Soud vycházel při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Vady, k nimž by měl přihlídnout i bez námítky, soud neshledal.
17. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Posouzení věci soudem

18. Podstatu nyní projednávané věci tvoří nesouhlasná polemika žalobkyně se závěry správního orgánu prvního stupně, aprobované žalovaným, ohledně kontroly dodržování pracovněprávních předpisů se zaměřením na umožnění výkonu nelegální práce, dodržování povinností vyplývajících z právních předpisů k zajištění bezpečnosti práce, zajištění bezpečnosti provozu technických zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života a zdraví, bezpečnosti provozu vyhrazených technických zařízení.
19. Inspektorát práce zahájil dne 10. 5. 2019 kontrolu žalobkyně dle § 5 odst. 1 písm. a) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o inspekci práce“) v rozsahu plnění povinností podle § 3 zákona o inspekci práce a podle § 125 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“), a podle § 126 odst. 1 zákona o zaměstnanosti. Kontrola byla provedena v souvislosti se vznikem pracovního úrazu zaměstnance M. A. a smrtelného úrazu M. J., ke kterým došlo dne 15. 4. 2019 na pracovišti žalobkyně v Podivíně. Na základě této kontroly byl vyhotoven protokol o kontrole ze dne 12. 11. 2019, č. j. 13598/9.42/19-11 (dále jen „protokol o kontrole“). Proti protokolu o kontrole podala žalobkyně dne 28. 11. 2019 námítky, které byly zamítnuty vyřízením námitek nadřízeným ze dne 20. 12. 2019, č. j. 13598/8.42/19-11 (dále jen „vyřízení námitek“).
20. Se žalobkyní bylo dne 27. 4. 2020 zahájeno přestupkové řízení, v němž inspektorát práce uznal žalobkyni vinnou ze spáchání celkem pěti souběžných přestupků na úseku zaměstnanosti dle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti a na úseku bezpečnosti práce dle § 30 odst. 1 písm. f) a písm. s) zákona o inspekci práce.
21. Soud dospěl k závěru, že je část uplatněných námitek je důvodná. Na tomto místě ale považuje za důležité uvést, že žalobní námítky se v mnohém neliší od námitek uplatněných žalobkyní v odvolání a od námitek proti protokolu. Jak Nejvyšší správní soud (dále jen

„NSS“) setrvale judikuje, v žalobě je třeba odlišovat uplatněné žalobní body a jednotlivé dílčí argumenty na jejich podporu. Odkáže-li soud v případě shody mezi svým názorem a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí na toto odůvodnění, jde o běžnou a možnou praxi, neboť není smyslem soudního přezkumu opakovat již dříve vyřčené (srov. např. rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2007, čj. 8 Afs 75/2005-130, č. 1350/2007 Sb. NSS).

22. Soud rovněž zdůrazňuje, že nebude reagovat na každé dílčí tvrzení a námitku žalobkyně, neboť takový postup by zjevně vedl k zamlžování podstaty věci a zaplevelení řízení informacemi, které nejsou pro danou věc stěžejní. Žalobkyně brojí proti mnoha třeba i jen dílčím závěrům žalovaného, bez ohledu na to, zda se jedná o nosné důvody rozhodnutí. Způsob, jakým je žaloba formulovaná, tak do určité míry připomíná „střelbu na slepo všemi směry“, kdy žalobkyně doufá, že alespoň jednou „trefí cíl“ důvodnou námitkou. Soud rozhodně nemá v úmyslu prohlubovat tento stav, který vede k neustálé recyklaci týchž námitek a postupnému nabalování méně a méně podstatných informací. Zaměří se proto primárně na otázky a námitky, které jsou pro danou věc skutečně podstatné, a posoudí, zda byly naplněny důvody pro závěr o spáchání přestupků žalobkyní a zda správní orgány postupovaly v řízení souladu se zákonem. K dílčím námitkám a argumentaci, které jsou pro posouzení věci zcela marginální se soud vyjádří pouze ve stručnosti.
23. Nadto soud dodává, že se při vypořádání uplatněných žalobních bodů a dílčích námitek řídil členěním a systematikou, kterou zvolil žalobce v podané žalobě. Žalobní body, pokud je žalobce zahrnul do části žaloby věnované konkrétnímu dílčímu přestupku, soud vypořádal v takto vymezeném rámci. Soud nicméně poznamenává, že žalobní body v některých případech mají obecný přesah a lze je vztáhnout i na všechny přestupky (nebo jejich větší část), jimiž byla žalobkyně uznána vinnou. V takovém případě lze vypořádání žalobních bodů obecně vztáhnout a uplatní se i ve vztahu k ostatním spáchaným přestupkům.

Přestupek dle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti

Použitelnost důkazů

24. Pro posouzení důvodnosti žaloby v části směřující proti výroku prvostupňového rozhodnutí, jímž byl žalobce shledán vinným ze spáchání přestupku podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti, je klíčovou otázkou, zda byl řádně zjištěn skutkový stav prokazující, že se žalobkyně dopustila uvedeného přestupku (všechny znaky skutkové podstaty) a zda se zjištěný skutkový stav opírá o řádně provedené (zákonné) důkazy a podklady.
25. Podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti *se právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba přestupku dopustí tím, že umožní výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 1 nebo 2.*
26. Podle § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti *se rozumí nelegální práci závislá práce vykonávaná fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah.*
27. Podle § 2 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, platí, že *závislou prací je práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně.*
28. Podle § 3 zákoníku práce *může být závislá práce vykonávána výlučně v základním pracovněprávním vztahu, není-li upravena zvláštními právními předpisy.*

29. Žalobkyně byla konkrétně uznána vinnou ze spáchání přestupku na úseku zaměstnanosti dle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti tím, že umožnila *dne 15. 4. 2019* na pracovišti – ve výrobní hale v Protivíně výkon *nelegální závislé práce* M. J. spočívající v manipulaci s panelem zavěšeným na elektrickém mostovém jeřábu mimo pracovněprávní vztah, čímž porušila § 3 zákoníku práce.
30. Mezi účastníky není sporu o tom, že pan J. byl dne 15. 4. 2019 přítomen v době smrtelného úrazu v provozovně (výrobní hale) žalobkyně, a také to, že pan J. neuzavřel s žalobkyní pracovní smlouvu ani jinou dohodou, na jejímž základě by byl oprávněně vykonávat pro žalobkyni závislou pracovní činnost.
31. Správní orgány však dovodily z podkladů, které v průběhu provedené kontroly a v průběhu správního řízení shromáždily, že zemřelý J. vykonával dne 15. 4. 2019 pro žalobkyni závislou práci, a to minimálně s vědomím pana A. Tento závěr dovodily správní orgány primárně z obsahu facebookové komunikace, kterou poskytla Policie ČR z trestního spisu. V tomto ohledu lze odkázat na obsah písemností a rozhodnutí správních orgánů ve správním spisu.
32. V protokolu o kontrole je na straně 4 uvedeno: „že Policie ČR zaslala inspektorátu práce facebookovou komunikaci mezi jednatelem kontrolované osoby panem D. a zemřelým M. J., ze které je patrné, že se domlouvali na práci a finanční odměně.“ Na straně 5 protokolu o kontrole je uvedeno: „Kontrolní zjištění: [...] kontrolovaná osoba umožnila nejméně dne 15. 4. 2019 ve výrobní hale [...] fyzické osobě M. J. výkon závislé práce mimo pracovněprávní vztah. Doklady, o které se kontrolní zjištění opírá: dokumenty od Policie ČR včetně facebookové komunikace mezi panem D. a M. J., písemná poskytnutí součinnosti ze dne 20. 5. 2019 s panem A. a D., písemné poskytnutí součinnosti ze dne 23. 8. 2019 panem D. Tím kontrolovaná osoba porušila ustanovení § 3 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce ve znění pozdějších předpisů. Tím kontrolovaná osoba umožnila fyzické osobě výkon nelegální práce podle ustanovení § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti.“ Ve vyřízení námitek inspektorát práce uvádí: „že opírá kontrolní zjištění mj. o dokumenty od Policie ČR včetně facebookové komunikace [...]. Vyhodnocením této komunikace inspektorát práce dospěl k závěru, že se jednatel kontrolované osoby s panem M. J. domlouvali na práci a na finanční odměně.“ Stejně tak i v prvostupňovém rozhodnutí: „Z facebookové komunikace je zřejmá komunikace mezi panem D. a panem J. stran příslibu výkonu práce a odměny [...]. [...] inspektorát z ní vyvrací pravdivost tvrzení pana D., že se domlouval s panem J. na výkonu práce mimo firmu [...].“ Konečně i v napadeném rozhodnutí: „součástí spisového materiálu je i facebooková komunikace [...], z níž vyplývá přátelský vztah mezi oběma. Nejedná se tak o situaci, kdy by zaměstnanec účastníka řízení přivedl na pracoviště nějakého člověka, účastníku řízení neznámého [...]. [...] osoba pana J. byla účastníku řízení známa, včetně jeho zájmu pro účastníka řízení pracovat [...].“
33. Žalobkyně nicméně po celou dobu správního řízení vznášela námitky stran zákonnosti uvedené facebookové komunikace jako důkazu, který správní orgány získaly součinností s Policií ČR jako orgánem činným v trestním řízení. Poprvé tuto argumentaci uplatnila již v námitkách proti protokolu o kontrole.
34. Dle § 51 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) lze k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Jde zejména o listiny, ohledání, svědeckou výpověď a znalecký posudek.

35. Při hodnocení důkazů z hlediska jejich závažnosti (důležitosti) správní orgán určuje, jaký význam mají jednotlivé důkazy pro jeho rozhodnutí a zda o ně může opřít svá skutková zjištění (zda jsou pro zjištění skutkového stavu upotřebitelné). Při hodnocení důkazů po stránce jejich zákonnosti zkoumá, zda důkazy byly získány (opatřeny) a provedeny způsobem odpovídajícím zákonu nebo zda v tomto směru vykazují vady (zda jde o důkazy zákonné či nezákonné). K důkazům, které byly získány (opatřeny) nebo provedeny v rozporu s obecně závaznými právními předpisy, správní orgán nepřihlédne. Opačný postup by měl za následek, že porušení obecně závazného právního předpisu by bylo promítnuto do skutkového stavu věci zjištěného správním orgánem, a tím i do rozhodnutí vydaného na jeho základě. Přihlédnutím k nezákonným důkazům (tím, že by o ně opřel svá skutková zjištění) by tak správní orgán zatížil řízení vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.
36. Zákonnost důkazního prostředku jako základního podmínku jeho použitelnosti při zjišťování skutkového stavu zdůrazňuje opakovaně i judikatura Nejvyššího správního soudu. Odkázat lze např. na rozsudek ze dne 30. 1. 2008, čj. 2 Afs 24/2007-19, č. 1572/2008 Sb. NSS, *EURO PRIM*, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil, že listiny, z nichž je patrný obsah výpovědí svědků z jiných řízení, mohou být podkladem pro rozhodnutí, a to za splnění tří podmínek: „*v první řadě musí být pořízeny **nezávisle** na příslušném daňovém řízení (tj. zejména nesmí být v jiném řízení pořízeny účelově proto, aby se správce daně vyhnul povinnosti umožnit daňovému subjektu být přítomen výslechu svědka a klást mu otázky). Dále je třeba, aby v onom jiném řízení byly **pořízeny v souladu se zákonem** (tuto předběžnou otázku správce daně vyřeší podle § 28 daňového řádu) a aby se do sféry správce daně dostaly zákonným způsobem (nelze tedy například jako důkazu užít listiny, jež byla součástí spisu, k jehož obsahu správce daně z těch či oněch důvodů neměl podle zákona přístup). Konečně musí být uvedené listiny daňovému subjektu **zpřístupněny**, aby se mohl seznámit s jejich obsahem a případně navrhnout další důkazy, které by zjištění vyplývající z dotyčných listin upřesnily, korigovaly či vyvrátily.*“
37. Na tyto závěry navázal NSS v rozsudku ze dne 20. 1. 2023, čj. 8 Afs 92/2022-239, v němž navíc zdůraznil, že při použití důkazních prostředků vyžádaných z jiného řízení, v daném případě od orgánů činných v trestním řízení, nelze opomenout *zásadu bezprostřednosti*. NSS uvedl: „*Provedení důkazu listinou zachycující výpověď či vysvětlení podané osobou v trestním řízení, pokud tento důkaz nemohl být opětovně proveden v řízení daňovém, je totiž **omezením zásady bezprostřednosti dokazování**. Není proto možné, aby byl důkaz původem z trestního řízení jediným rozhodujícím důkazem, kterým by správce daně unesl své důkazní břemeno. Pro účely dokazování v daňovém řízení **je totiž třeba upřednostnit použití „bezprostředně“ provedených důkazů**. Orgány daňové správy jsou povinny umožnit daňovému subjektu, aby jeho věc byla projednávána v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům (nález Ústavního soudu ze dne 29. 10. 2002, sp. zn. II. ÚS 232/02, a také rozsudek NSS ze dne 22. 7. 2009, čj. 1 Afs 19/2009-57, č. 1936/2009 Sb. NSS, *RACING TEAM*).*“
38. V daném případě je podle žalobkyně problematické zejména to, že policejní orgán získal v rámci přípravného trestního řízení přístup k facebookové komunikaci pouze se svolením (souhlasem) pozůstalé manželky zesnulého M. J., která ale podle jejího názoru nebyla oprávněna takový souhlas udělit.

39. Soud musí dát žalobkyni za pravdu v tom, že uvedená námitka byla v průběhu správního řízení vypořádána pouze okrajově, aniž by se správní orgány zabývaly otázkou, zda byl předmětný důkaz získán v průběhu trestního řízení zákonnou cestou.
40. Ze spisového materiálu přezkoumávaného řízení nevyplývá, jakým způsobem policejní orgán získal informace (facebookovou komunikaci), na jejichž základě založily správní orgány své rozhodnutí, resp. jakým způsobem se předmětná komunikace dostala do sféry policejního orgánu a jaký byl účel jejího opatření. Podle tvrzení zástupce žalobkyně, o němž nemá soud důvodu pochybovat, k tomu došlo tak, že pozůstalá manželka při podání vysvětlení policejnímu orgánu zadala na internetových stránkách Facebook heslo od profilu zemřelého manžela a umožnila policejnímu orgánu nahlédnout do uložených zpráv (komunikace). Tím skutečně došlo k zásahu do soukromí zesnulého M. J., jak správně uvádí žalobkyně.
41. Správní orgány přitom ustaly na poměrně stručném konstatování, že ve správním řízení pro konstatování zákonnosti daného důkazu stačí, že byl poskytnut Policií ČR a že kontrolovaná osoba byla v rámci kontroly s předmětným podkladem konfrontována. Není na správním orgánu, aby dokument, který v trestním řízení použily orgány činné v trestním řízení, vyhodnotil jako nezákonný důkaz. Ve správním řízení jej proto lze provést na základě § 51 odst. 1 správního řádu. Jinými slovy, správní orgány tvrdí, že nejsou oprávněny hodnotit zákonnost důkazu získaného v průběhu trestního řízení, a proto lze takto získaný důkaz použít i v řízení před správními orgány.
42. Soud sice tento velmi zjednodušený závěr nesdílí, avšak nepovažuje ho za *a priori* nepřezkoumatelný. Správní orgány daly sice stručně, ale jasně najevo svůj názor na danou otázku a odůvodnily, proč mají za to, že důkaz je v daném případě použitelný. Nesprávnost, resp. nezákonnost úvah správního orgánu týkající se hodnocení zákonnosti provedeného důkazu sama o sobě nezpůsobuje nezákonnost celého napadeného rozhodnutí.
43. Soud však musí závěr správních orgánů zkorigovat. Podle čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, uveř pod č. 2/1993 Sb. (dále jen „Listina“) *má každý právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života. Čl. 13 Listiny stanoví, že nikdo nesmí porušit listovní tajemství ani tajemství jiných písemností a záznamů, ať již uchovávaných v soukromí, nebo zasílaných poštou anebo jiným způsobem, s výjimkou případů a způsobem, které stanoví zákon.* Stejně se zaručuje tajemství zpráv podávaných telefonem, telegrafem nebo jiným podobným zařízením. Z uvedených ustanovení vyplývá zákaz porušování tajemství dopravovaných zpráv (korespondence), včetně zpráv podávaných telefonem, telegrafem nebo jiným podobným zařízením. Odposlech a záznam telekomunikačního provozu je možný jen v případech a způsobem stanovených zákonem. Takovým zákonem je v českém právním řádu např. zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“), který upravuje postup orgánů činných v trestním řízení.
44. Povahou soukromé komunikace na sociální síti Facebook se zabýval Ústavní soud např. v rozhodnutí ze dne 30. 10. 2014, č. j. III. ÚS 3844/13. Komunikace na síti Facebook může mít podle Ústavního soudu veřejný, ale i ryze soukromý charakter. *„Vždy záleží na konkrétních uživateli, jakým způsobem si míru soukromí na svém profilu, případně přímo u jednotlivých příspěvků, nastaví. Teoreticky může uživatel prostřednictvím této sítě komunikovat pouze s jediným dalším uživatelem, a to aniž by tuto komunikaci mohli vidět či do ní zasahovat ostatní uživatelé. Taková komunikace by pak jistě mohla být považována za ryze soukromou, byť*

uskutečněnou prostřednictvím sociální sítě využívané miliardou uživatelů, stejně jako je za soukromou možno považovat e-mailovou komunikaci dvou osob, uskutečněnou např. prostřednictvím e-mailové služby Gmail (www.gmail.com), kterou taktéž využívají miliony uživatelů (obdobně v České republice např. e-mailová služba dostupná na stránkách www.seznam.cz). [...] Je nepopiratelné, že při odhalování trestné činnosti mohou být informace ze sítě internet velmi nápomocné a u některé trestné činnosti dokonce přímo nezbytné. Internet je zdrojem mnoha veřejně dostupných informací, které jsou tak přímo dostupné i orgánům činným v trestním řízení, ale stejně tak obsahuje množství informací soukromé povahy. Postupy aplikované příslušnými orgány při zjišťování těchto informací proto musí dodržovat rámec stanovený právními předpisy a musí respektovat obecné principy, na nichž je založena činnost státních orgánů, zejména v maximální možné míře šetřit ústavně zaručená práva a svobody dotčených osob.“ Pokud tedy orgány činné v trestním řízení v rámci postupu před zahájením trestního stíhání (popř. po zahájení trestního stíhání) za účelem odhalení trestné činnosti a spravedlivého potrestání pachatelů musí v nezbytně nutné míře přistoupit k určitému omezení základních lidských práv a svobod účastníků řízení, je jejich povinností postupovat striktně v souladu s trestním řádem a v jeho mantinelech, za maximálního šetření osobnostních práv.

45. Obecně se připouští použití jako listinný důkaz i vtištěný e-mail, popř. jiný typ elektronické komunikace. Obvykle ovšem takovou listinu předkládá ten, kdo byl sám účastníkem e-mailové komunikace, anebo je taková elektronická komunikace zajištěna orgány činnými v trestním řízení (zpravidla za užití § 158d odst. 3 a § 88 odst. 1 trestního řádu, neboť jde o významný zásah do listovního tajemství srovnatelný s odposlechem a záznamem telekomunikačního provozu; viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 5. 2024, č. j. 5 Tdo 376/2024). V této souvislosti se Ústavní soud vyjádřil i k možnosti využití printscreenů z Facebooku v usnesení ze dne 28. 5. 2019, sp. zn. III. ÚS 3564/18, a to prostřednictvím podpůrných operativně pátracích prostředků podle § 72 zákona o policii.
46. Soud si je vědom toho, že trestní řád detailně upravuje postup orgánů činných v trestním řízení při provádění odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu (§ 88 trestního řádu) a při zjištění údajů o telekomunikačním provozu (§ 88a trestního řádu). V daném případě se však nejedná o situaci upravenou uvedenými ustanoveními. Zajištěná komunikace na Facebooku totiž nepředstavuje záznam z odposlechu a orgánu činnému v trestním řízení ji ani neposkytl provozovatel telekomunikačních služeb, nýbrž manželka zesnulého M. J. Trestní řád na takovou situaci výslovně nepamatuje. To ale podle soudu neznamená, že jde nutně o důkaz nezákonný a nepoužitelný. Analogicky například nelze usuzovat na nezákonnost důkazu ohledáním věci pouze z toho důvodu, že nedošlo k vydání příkazu k jejímu odnětí podle § 79 trestního řádu, neboť věc byla podle § 78 trestního řádu vydána dobrovolně.
47. Z ústavněprávního hlediska je klíčové, že k oprávněnému narušení soukromí osoby může dojít nejen na základě základem předvídaného postupu orgánů činných v trestním řízení (zejm. na základě rozhodnutí soudu), ale i v případě, že k takovému narušení dá souhlas osoba k tomu oprávněná. Je proto třeba posoudit, zda manželka zesnulého M. J. byla oprávněna umožnit Policii ČR přístup k jeho facebookové komunikaci, resp. dát souhlas s jejím zpřístupněním po smrti manžela.
48. Ochrana soukromí náleží mezi osobnostní práva každé fyzické osoby. Podle § 88 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský

zákoník“) je chráněna osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Podle odst. 2 ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy. Podle § 876 občanského zákoníku **nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod**. Zejména nelze **bez svolení** člověka narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové či jiné záznamy pořízené o soukromém životě člověka třetí osobou, nebo takové záznamy o jeho soukromém životě šířit. Ve stejném rozsahu jsou chráněny i **soukromé písemnosti osobní povahy**. Se svolením tedy zjevně lze umožnit jiným osobám přístup i do písemností osobní povahy.

49. Ochrany osobnostních práv se může domáhat člověk, jehož osobnost byla dotčena. Po smrti člověka se může ochrany jeho osobnosti domáhat kterákoli z osob jemu blízkých (§ 82 odst. 2 občanského zákoníku). Naposledy citované ustanovení tak upravuje přechod práv a povinností z osobnostních práv. Je z něj zřejmé, že po smrti člověka, jehož osobnostní práva byla dotčena, přechází práva a povinnosti související s dotčením na všechny osoby blízké. Nejde přitom podle názoru soudu pouze o přechod oprávnění k tomu, aby se osoby blízké po smrti člověka mohli domáhat ochrany jeho osobnostních práv před soudem. K tomu, aby se mohly ochrany těchto práv domáhat, musí s osobnostními právy zemřelého také v odpovídající míře disponovat. Nebylo by totiž logické, aby se blízké osoby mohly domáhat u soudu ochrany práv z neoprávněného narušení soukromí, aniž by v témže rozsahu současně mohly např. nakládat s písemnostmi osobní povahy a dávat svolení k jejich využití.
50. V dané věci není pochyb o tom, že manželka zesnulého M. J. byla osobou jemu blízkou. Byla tedy oprávněna poskytnout svolení k zásahu do osobnostních práv M. J. (k jejich omezení). Soud proto dospěl k závěru, že svolení manželky ke zpřístupnění jeho facebookové komunikaci Policii ČR po smrti jejího manžela bylo oprávněné. Manželka byla oprávněna facebookovou komunikaci zpřístupnit, a nejedná se proto o nezákonný důkaz, jak žalobkyně namítá. Absence souhlasu zemřelého M. J. nečiní důkaz nezákonným.
51. Soud nicméně musí přisvědčit navazující námitce, podle které facebooková komunikace mezi M. J. a jednatelem žalobkyně neprokazuje samostatně ani ve spojení s dalšími shromážděnými důkazy, že M. J. v předmětný den 15. 4. 2019 vykonával pro žalobkyni závislou práci.
52. Soud musí zdůraznit zásady rozložení důkazního břemen v řízení o přestupcích. V obecné rovině je úkolem správního orgánu v řízení o přestupku zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a na základě něho pak posoudit, zda byl přestupek spáchán či nikoliv. Je přitom notorií, že naplnění znaků skutkové podstaty přestupku musí být na základě shromážděných podkladů a důkazů prokázáno *nade vší rozumnou pochybnost*. Důkazní břemeno nese správní orgán. Nepodaří-li se tedy provedenými důkazy prokázat vinu podezřelého s dostatečnou mírou jistoty, je třeba postupovat v souladu se zásadou *in dubio pro reo* ve prospěch podezřelého (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 5. 2006, čj. 2 As 46/2005-55).
53. V dané věci je z odůvodnění napadeného rozhodnutí, prvostupňového rozhodnutí, vyřízení námitek i z protokolu o kontrole patrné, že jádrem posouzení činnosti M. J. jako nelegální závislé práce jsou právě informace získané právě z facebookové komunikace. Převažující část komunikace je však pouze společenskou konverzací mezi jejími účastníky, která se týká jejich zdraví, rodiny apod. Jen malou část lze vztáhnout k domluvě o vykonávání nějaké

pracovní činnosti, zřejmě ale na stavbě domu a nikoliv ve výrobní hale žalobkyně. Obsah emailové komunikace tedy sice nasvědčuje tomu, že M. J. mohl vykonávat pro žalobkyni, resp. jejího jednatele za úplatu závislou činnost, a to pravděpodobně při stavební činnosti, přičemž právě realizace montovaných staveb je předmětem podnikání žalobkyně. Údaje a informace uvedené v komunikaci ale nemají bezprostřední časovou či věcnou souvislost s událostmi, k nimž došlo dne 15. 4. 2019 v hale v Podivíně. Předmětná část komunikace totiž proběhla v srpnu a září roku 2018 a ze zmínek lze dovodit, že se týkala blíže neurčené stavby v severních Čechách. Byť jednatel žalobkyně zmiňoval výši odměny za práci v hale, z komunikace již nevyplývá, že by M. J. takovou činnost skutečně vykonával. Předmětná část komunikace, z níž žalovaný výkon závislé práce dovozuje, předchází o mnoho měsíců předmětnému datu a nic v konverzaci nenasvědčuje tomu, že by v den, kdy došlo k úmrtí, měl M. J. v případné pracovní činnosti pokračovat. Komunikace tak nesvědčí o tom, že by pracovní činnost někdy vykonával v hale v Podivíně, ani o tom, že by ji vykonával v době časově blízké dni, kdy došlo ke smrtelnému úrazu.

54. Jak již bylo uvedeno facebooková komunikace představuje stěžejní důkaz, na základě kterého správní orgány dospěly k závěru o výkonu nelegální závislé práce pana M. J. pro žalobkyni. Podle soudu ale tento důkazní prostředek nepředstavuje přímý a přesvědčivý důkaz o tom, že M. J. byl usmrčen při výkonu závislé činnosti dne 15. 4. 2019. K tomu, aby byl výkon závislé činnosti prokázán by musel být tento důkaz doplněn i dalšími důkazy, který by ve svém souhrnu vylučovaly jakékoliv jiné možné vysvětlení.
55. Takové důkazy ale chybí. Pouhá skutečnost, že byl M. J. přítomen na pracovišti, nesvědčí sama o sobě o tom, že zde vykonával závislou činnost. Nelze totiž bez dalšího vyloučit (i když se to nemusí zdát pravděpodobně), že se na místo dopravil s panem A. jen za tím účelem, aby s ním zde strávil mimopracovně den na jeho pracovišti. Právě toto tvrdil od počátku pan A., aniž by bylo toto tvrzení přesvědčivě vyvráceno. Výkon závislé činnosti nepotvrdili, resp. jej vyloučili jak pan A., tak i jednatel žalobkyně i při poskytnutí součinnosti ze dne 20. 5. 2019 a ze dne 23. 8. 2019.
56. Závěr o výkonu pracovní činnosti neplyne ani z usnesení státního zástupce, podle něhož došlo k podmíněnému zastavení trestního stíhání vedeného proti jednatelem žalobkyně a pro jejímu zaměstnanci M. A. Z něj se podává toliko to, že pan M. A. vzal svého kamaráda M. J. do místa výkonu své práce a že zesnulý J. následně manipuloval s panely, avšak není zde výslovně a přesvědčivě popsáno, že by šlo o výkon závislé práce. Přestože se tedy obvinění k činu doznali, neplyne z usnesení, že by se doznali i k tomu, že M. J. vykonával závislou práci.
57. Stejně tak nelze přihlídnout jako k důkazům o výkonu závislé činnosti ani k záznamům o podání vysvětlení manželkou a dcerou zemřelého M. J. Jak totiž uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 9. 2010, čj. 1 As 34/2010-73, v situaci, kdy „*přestupkový zákon neobsahuje zvláštní normy týkající se důkazních prostředků a dokazování, a je třeba subsidiárně aplikovat správní řád, který v § 137 odst. 4 stanoví, že záznam o podání vysvětlení nelze použít jako důkazní prostředek.*“
58. Soud tudíž uzavírá, že naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti žalobkyni nebylo v tomto případě prokázáno **nade vší pochybnost**. Nebylo konkrétně prokázáno, že žalobkyně v rozporu s § 3 zákoníku práce *umožnila dne 15. 4. 2019 M. J. výkon nelegální závislé práce*. Z tohoto důvodu musel soud zrušit napadené

rozhodnutí, neboť zjištěný skutkový stav, z něhož žalovaný v dané věci vycházel, nemá dostatečnou ve správním spisu [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].

59. Důvodnou naopak neshledal soud námitku týkající se zákonnosti znaleckého posudku a jeho použití ve správním řízení. Znalecký posudek poskytnutý Policií ČR byl vypracovaný znalcem V. T. Inspektorát práce ho uvádí mezi dokumenty zajištěnými při kontrole na straně 3 protokolu o kontrole, dále v protokolu o dokazování mimo ústní jednání ze dne 13. 8. 2020 se uvádí, že byl znalecky posudek proveden jako důkaz jeho čtením - bod 32. Ačkoliv ale inspektorát práce tento důkaz provedl (viz protokol o dokazování mimo ústní jednání sp. zn. S9-2020-409), v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí (stejně jako žalovaný v napadeném rozhodnutí) jej vůbec nehodnotil ani nevypořádal připomínky žalobkyně, které se týkaly jeho nezákonnosti.
60. Soud musí z části přisvědčit žalobkyni v tom, že znalecký posudek se zabývá právními otázkami, jejichž zodpovězení znalci nepřísluší. Stejně tak lze souhlasit s tím, že správní orgány vůbec nereagovaly na námitky, kterými žalobkyně vytýkala znaleckému posudku právě tento nedostatek. V tomto ohledu tedy správní orgány pochybily.
61. Podstatné ale je, že správní orgány nepoužily znalecký posudek jako podklad pro zjištění skutkového stavu. Zahrnuly jej sice mezi shromážděné podklady, provedly dokazování jeho obsahem, nicméně z odůvodnění prvostupňového i napadeného rozhodnutí plyne, že závěry znalce žádný ze správních orgánů ve výsledku nepoužil jako podklad či důkaz sloužící ke zjištění skutkového stavu. Žádné skutkové závěry relevantní pro posouzení věci ze znaleckého posudku nevyplývaly. Správní orgány vyšly při zjišťování skutkového stavu z vlastních zjištění, přičemž vycházely především z absence dokumentů vyžadovaných závaznými předpisy. Ostatně posouzení přestupku včetně zjištění skutkového stavu odpovídá jejich působnosti, k níž jsou vybaveny odborně a personálně. Také pokud jde o právní posouzení věci, správní orgány hodnotily věc samostatně a z napadeného ani prvostupňového rozhodnutí nevyplývá, že by správní orgány přenechaly právní posouzení věci znalci ustanovenému v trestním řízení.
62. Ačkoliv tedy lze jistě souhlasit s tím, že znalecký posudek i postup správních orgánů při vypořádání s ním souvisejích námitek jsou skutečně zatíženy dílčími nedostatky, je zjevné, že tyto dílčí vady neovlivnily skutkové a právní závěry správních orgánů, a proto nemohou být důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí.

Předmět a doba kontroly

63. Soud neshledal důvodnou argumentaci žalobkyně, že se kontrolní zjištění nemohou vztahovat ke skutečnostem předcházejícím zahájení kontroly a že kontrolní zjištění nerespektovala uvedený předmět kontroly. Soud nespatřuje smysl v rozsáhlém citování jak argumentace žalobkyně, tak správních orgánů. Totožné námitky byly vypořádávány v rámci námitek proti protokolu o kontrole, tak i v samotném přestupkovém řízení. Těmito námitkami se podrobně zabývaly správní orgány ve svých rozhodnutích (str. 7, 9, 10 prvostupňového rozhodnutí, str. 4 a 5 vyřízení námitek, str. 3 a 4 sdělení o vyřízení stížnosti ze dne 19. 2. 2020, str. 3 a 4 sdělení inspektorátu práce k odvolání proti vyřízení stížnosti ze dne 19. 6. 2020), s jejichž závěry se soud ztotožňuje a v dalším na ně plně odkazuje.
64. Protokol o kontrole je výsledkem celého kontrolního procesu, jenž v podstatě shrnuje průběh kontroly, a především obsahuje zjištěný stav věci a kontrolní zjištění. Jak již bylo správními orgány vícekrát zopakováno, kontrola byla prováděna v souvislosti se vznikem

pracovního úrazu zaměstnance pana M. A. a se vznikem smrtelného úrazu M. J. na pracovišti žalobkyně. Je proto zcela přirozené, že protokol o takovéto kontrole obsahuje popis událostí, které vedly k jejímu zahájení (str. 2 protokolu o kontrole). Soud neshledává nikterak nepříhodné zařazení této skutečnosti do části popisující průběh kontroly, zjištěné skutečnosti v protokolu, ani jejich zopakování v jednotlivých kontrolních zjištěních. Členění textu a jednotlivých zjištění je na vlastním uvážení kontrolujících. Z obsahu protokolu o kontrole je naprosto zřejmé, že se jedná o skutečnosti (pracovní úraz a smrtelný úraz), které vedly k zahájení kontroly. Jejich vznik, příčiny, odpovědnost, jak již bylo žalobkyni několikrát vysvětleno, předmětem kontroly nebyly. Předmětem kontroly nicméně bylo, zda žalobkyně v době vzniku smrtelného a pracovního úrazu plnila všechny povinnosti plynoucí z předpisů o ochraně zdraví a bezpečnosti práce. Tomu plně odpovídá vymezení předmětu kontroly, kterým bylo (v souvislosti se shora uvedenými úrazy) dodržování povinností zaměstnavatele na poli zaměstnanosti (se zaměřením na umožnění výkonu nelegální práce a výkon nelegální práce) a bezpečnosti práce, včetně bezpečnosti provozu technických zařízení se zvýšenou mírou ohrožení života a zdraví. Vymezený předmět kontroly byl tedy správnými orgány plně respektován.

65. Zároveň soud neshledává důvodnou námitku týkající se zákazu kontroly skutečností vzniklých před zahájením kontroly. Kontrola dodržování pracovněprávních předpisů v režimu zákona o inspekci práce a o zaměstnanosti se ze své podstaty vztahuje ke skutečnostem zjištěným po zahájení kontroly, tak i k událostem již minulým (např. zda proběhla odpovídající školení, zda byly předány osobní ochranné pracovní prostředky apod.). Okamžik zahájení kontroly je velmi důležitou skutečností, a to především vzhledem k následkům, které jsou na něj vázány, tj. aktivace všech práv a povinností s kontrolou spojených, včetně možnosti ukládání sankcí, resp. donucovacích opatření, za jejich neplnění. Tento formalizovaný postup ovšem nelze zaměňovat se skutečnostmi, které jsou tímto postupem kontrolovány. Právní úprava nikterak neomezuje kontrolující orgán tak, že by se mohl v rámci kontroly zabývat jen skutečnostmi časově spadajícími do období po zahájení kontroly. Taková úprava a návazné postupy by zcela postrádaly smysl. Tímto pohledem jsou také hodnoceny další námitky žalobkyně týkající se existence či neexistence jednotlivých dokumentů v době před zahájením kontroly, konkrétně v době vzniku pracovního a smrtelného úrazu na pracovišti žalobkyně (viz níže jednotlivé námitky).

Přestupek dle § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce

Objektivní odpovědnost a věc pravomocně rozhodnutá

66. Dle § 20 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o přestupcích“) *právníká osoba je pachatelem, jestliže k naplnění znaků přestupku došlo jednáním fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě a která porušila právní povinnost uloženou právnické osobě, a to při činnosti právnické osoby, v přímé souvislosti s činností právnické osoby nebo ku prospěchu právnické osoby nebo v jejím zájmu; za porušení právní povinnosti uložené právnické osobě se považuje též porušení právní povinnosti uložené organizační složce nebo jinému útvaru, který je součástí právnické osoby. Podle odst. 6 odpovědnost právnické osoby za přestupek není podmíněna zjištěním konkrétní fyzické osoby, která se považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě. Správní orgán není povinen zjišťovat konkrétní fyzickou osobu, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě,*

zejména tehdy, je-li ze zjištěných skutečností zřejmé, že k jednání zakládajícímu odpovědnost právnické osoby za přestupek došlo při činnosti právnické osoby. Podle odst. 7 odpovědnost právnické osoby za přestupek není dotčena odpovědnost za přestupek fyzických osob uvedených v odstavcích 1 a 2 a odpovědnost za přestupek těchto fyzických osob není dotčena odpovědnost právnické osoby za přestupek (odst. 7).

67. Dle § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku na úseku bezpečnosti práce tím, že nedodrží povinnosti při zajišťování bezpečnosti práce stanovené v § 101 až 103 zákoníku práce.
68. Dle § 101 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“) zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce (odst. 1). Povinnost zaměstnavatele zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci se vztahuje na všechny fyzické osoby, které se s jeho vědomím zdržují na jeho pracovištích (odst. 5).
69. Podle § 103 odst. 1 písm. a) zákoníku práce zaměstnavatel je povinen nepřipustit, aby zaměstnanec vykonával zakázané práce a práce, jejichž náročnost by neodpovídala jeho schopnostem a zdravotní způsobilosti.
70. Právnická osoba je způsobilá jednat nejen v souladu s právními předpisy, ale i v rozporu s nimi. Za právnickou osobu sice vždy reálně jednají fyzické osoby, to však nevyklučuje její správnětrestní odpovědnost, byť je právnická osoba „pouhou“ právní fikcí. Právní úprava vychází z fikční teorie právnické osoby, která sama nejedná, ale k její tíži mohou přestupkovou odpovědnost zakládat fyzické osoby, které za ni nebo v její prospěch jednají. Přestupek právnické osoby je potom projevem právnické osoby navenek, a tedy objektivním následkem jednání fyzických osob, které je právnické osobě přičitatelné. Odpovědnost právnické osoby za přestupek je založena na objektivní odpovědnosti s možností liberace, a není tak nutno zkoumat subjektivní stránku odpovědnosti za přestupek, neboť právnická osoba odpovídá za přestupek bez ohledu na zavinění. Skutkovou podstatu přestupku tak reálně naplní svým jednáním fyzické osoby, což jsou zejména statutární orgány a zaměstnanci, jejichž jednání se právnické osobě přičítá. Nejedná se však o přičitatelnost ve smyslu zákona o trestní odpovědnosti právnických osob, kde se jí rozumí uplatnění subjektivní odpovědnosti právnické osoby za trestný čin, která se dovozuje ze zaviněného jednání fyzických osob (viz BOHADLO, D., BROŽ, J., KADEČKA, S., PRŮCHA, P., RIGEL, F., ŠŤASTNÝ, V. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-4-25]. ASPI_ID KO250_2016CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X).
71. Není sporu o tom, že M. J. nebyl zaměstnancem žalobkyně, avšak dne 15. 4. 2019 se nacházel na jejím pracovišti, kde manipuloval s panely zavěšenými na mostovém jeřábu. Osobou, která mu tuto činnost umožnila v rámci své pracovní činnosti (resp. nezabezpečila, aby ji nemohl vykonat např. nepřístupností jeřábu, uzamknutím zámku a uschováním klíčů, apod.) byl zaměstnanec žalobkyně. Tyto skutečnosti má soud za prokázané i bez ohledu na závěry správních orgánů ohledně závislé práce v návaznosti na potenciálně nezákonné důkazy (viz výše). Žalobkyně nedoložila, že by měl pan J. oprávnění či zdravotní způsobilost pro činnost obsluhy jeřábu, vazač jeřábových břemen, tudíž z pohledu její odpovědnosti za zabezpečení bezpečnosti a ochrany zdraví lze uzavřít, že žalobkyně nedostála svým povinností, aniž bylo třeba neexistenci způsobilosti pana J. (negativní skutečnost) prokazovat. I kdyby pan J. reálně shora uvedené oprávnění a zdravotní způsobilost měl,

nebude mít tato skutečnost na odpovědnost žalobkyně vliv, jelikož žalobkyně umožnila výkon práce osobě, která nebyla jejím zaměstnancem, vůbec se na jejím pracovišti neměla nacházet, nebyla seznámena s pravidly bezpečnosti práce, řádně proškolená apod.

72. Soud se ztotožňuje se závěry správních orgánů o objektivní odpovědnosti právnické osoby za spáchaný přestupek dle § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce. Žalobkyně měla sama organizovat práci ve výrobní hale, tuto řídit a zajistit, aby se žádná nepovolaná osoba na její pracoviště nedostala a nevykonávala tam práci, popř. tyto skutečnosti důsledně kontrolovat. Žalobkyně nemůže svoji odpovědnost převést na zaměstnance, slepě důvěřovat v zaměstnancem zajištěnou bezpečnost a ochranu zdraví při práci a s tímto odkazem svou odpovědnost za přestupek vyloučit (viz např. poskytnutí součinnosti P. D. ze dne 13. 6. 2019 – „*do haly v Podivíně chodím minimálně, poslední dobou jsem tam vůbec nebyl, M. A. tam fungoval sám*“). Žalobkyně je odpovědná za přestupek, jelikož k naplnění znaků přestupku došlo jednáním fyzické osoby - zaměstnance, který umožnil M. J. práci s jeřábem a které je přičitatelné právnické osobě. Tato fyzická osoba porušila právní povinnost uloženou právnické osobě – zajistit bezpečnost a ochranu zdraví při práci a zdraví neohrožující pracovní prostředí, a to při činnosti právnické osoby (v běžném provozu žalobkyně - *poškození nebo ohrožení zákonem chráněného zájmu nastalo provozní činností právnické osoby, nebo tehdy, jestliže tento důvod vznikl při činnosti právnické osoby jednáním nebo opominutím osob, které právnická osoba k této činnosti použila viz. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 11. 1994, č. j. 6 A 12/1994-16*). K danému soud také poukazuje na skutečnost, že žalobkyně nevynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila (viz např. poskytnutí součinnosti P. D. ze dne 15. 4. 2019 a 23. 8. 2019 – „*místo pro uložení panelů jsem neurčoval [...], [...] cedule zákaz vstupu na hale nebyla, [...] tím, že nejedím do haly v Podivíně, nemůžu vědět o žádných lidech, kteří tam mohou být, [...] ten, kdo tam šel, tam šel s M. a M. si to tam koordinoval, písemné pokyny nejsou vydané, výstražné upozornění na vratech provedeno nebylo*“) (k tomu také např. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne sp. zn. 30 A 129/2015).
73. Odpovědnost právnické osoby za přestupek nevylučuje, aby byla za přestupek či dokonce trestný čin odpovědná také fyzická osoba, která za osobu právnickou jednala, půjde-li o totéž protiprávní jednání a naopak. Jedná o možnost souběžného postihu fyzické i právnické osoby, shoduje-li se jejich protiprávní jednání. Vychází se z obdobného principu užitého v zákoně o trestní odpovědnosti právnických osob a řízení proti nim. K principu, podle něhož trestní, resp. správněprávní odpovědnost právnické osoby nebrání uplatnění trestní, resp. správněprávní odpovědnosti fyzické osoby, se vyjádřil také prof. Šámal ve svém článku nazvaném *K trestněprávní odpovědnosti právnických osob*, uveřejněném v Bulletinu advokacie č. 11, ze dne 18. listopadu 2011. Ten uvádí, že: „*trestní odpovědnost právnických osob se zásadně uplatňuje kumulativně s trestní odpovědností osob fyzických, neboť jen tak lze dosáhnout účinného a vyváženého postihu všech odpovědných subjektů ve vzájemných souvislostech a vztazích a náležitou ochranu společnosti před oběma těmito kategoriemi pachatelů trestných činů*“. Tuto argumentaci lze analogicky využít i pro správněprávní odpovědnost.
74. Odpovědnost právnické osoby za přestupek a odpovědnost fyzické osoby za přestupek či trestný čin jsou tak na sobě nezávislé odpovědnostní vztahy a může nastat souběžné potrestání fyzické a právnické osoby za shodné protiprávní jednání. Jestliže tedy fyzická osoba, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, naplní totožným jednáním skutkovou podstatu přestupku či trestného činu fyzické osoby, lze i ji za přestupek potrestat. Zároveň

pokud není možné postihnout jednání fyzické osoby, které je přičitatelné právnické osobě, např. z důvodu neprokázaného zavinění, neznamená to, že nelze postihnout osobu právnickou, která odpovídá za přestupek na základě objektivní odpovědnosti. Souběžná odpovědnost právnické osoby a fyzické osoby za přestupek či trestný čin není porušením zásady *ne bis in idem*, tedy práva nebýt souzen nebo potrestán dvakrát za týž čin, neboť není splněna podmínka totožnosti osoby. Pokud právní předpis za shodné porušení povinnosti umožňuje potrestat fyzickou i právnickou osobu, lze za shodné jednání uznat vinné z přestupku či trestného činu obě osoby (viz BOHADLO, D., BROŽ, J., KADEČKA, S., PRŮCHA, P., RIGEL, F., ŠŤASTNÝ, V. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Komentář*. [Systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 2025-4-25]. ASPI_ID KO250_2016CZ. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X). Z výše uvedených důvodů tedy nelze přisvědčit argumentaci žalobkyně o překážce věci rozhodnuté.

Závaznost technických norem

75. S těmito námitkami se žalovaný podrobně vypořádal v napadeném rozhodnutí (str. 16 a 17), k čemuž soud doplňuje, že předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jsou nejenom právní předpisy, ale i ostatní předpisy zajišťující bezpečnost a ochranu zdraví při práci. Vedle právních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci uveřejněných ve Sbírce zákonů jde i o ostatní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které nejsou obecně závazné. Otázkou závaznosti technických norem se zabýval Nejvyšší soud např. ve svém rozhodnutí ze dne 21. 8. 2013, sp. zn. 7 Tdo 603/2013, či v usnesení ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. 22 Cdo 2612/2016, v nichž uvedl, že technické normy nejsou obecně závazné. Obdobně Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 26. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 40/08, uvedl, že ČSN jsou považovány za kvalifikovaná doporučení (nikoliv příkazy) a jejich používání je nezávazné, jen dobrovolné. V určitých případech ale může vzniknout povinnost postupovat v souladu s ČSN, především na základě ustanovení právního předpisu, který stanoví, že ve vztazích upravených tímto právním předpisem je nutno dodržovat české technické normy. V takových případech lze o závaznosti těchto norem hovořit (srov. též rozhodnutí NSS ze dne 16. 11. 2010, čj. 5 As 69/2009-86).
76. Existence technických norem a odkaz na ně v právních předpisech jsou nezbytné pro to, aby právní předpisy České republiky nebyly neúčelně zatěžovány množstvím detailních právních požadavků. Právní předpis nemůže jít do podrobností (způsobů výpočtů různých hodnot apod.) uvedených na mnoha stránkách norem. Právní předpis stanoví pouze základní podmínky s tím, že na příslušné české technické normy odkazuje, čímž informuje osoby o existenci podmínek podrobného řešení dané problematiky. Česká technická norma poskytuje pro obecné a opakované používání pravidla, směrnice nebo charakteristiky činností nebo jejich výsledků zaměřené na dosažení optimálního stupně uspořádání ve vymezených souvislostech.
77. Ústavní soud v nálezu ze dne 26. 5. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 40/08 připomíná, že „*Technické normy doplňují nekompletní právní požadavek. Odkazy na technické normy mají za cíl konkretizovat požadavky obsažené v právních normách a chránit tak veřejný zájem a bezpečnost. Účelem splnění detailních právních nároků je především jakost výrobků, ochrana zdraví a života lidí, bezpečnost práce a technických zařízení, požární ochrana, tvorba a ochrana životního prostředí, ochrana majetku a dalších zájmy.*“
78. Ustanovení § 349 odst. 1 zákoníku práce stanoví, že *právní a ostatní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jsou předpisy na ochranu života a zdraví, předpisy*

hygienické a protiepidemické, technické předpisy, technické dokumenty a technické normy, stavební předpisy, dopravní předpisy, předpisy o požární ochraně a předpisy o zacházení s hořlavinami, vybušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami a chemickými směsmi a jinými látkami škodlivými zdraví, pokud upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví. Toto ustanovení je pomůckou pro rozhodovací praxi, jelikož z něho lze vyvodit, jakými pravidly se mají účastníci pracovněprávních vztahů řídit. Smyslem uvedených ustanovení zákona je ochrana zaměstnance před nebezpečím. Jedná se o ochranu života a zdraví vtělenou do požadavků v právním předpise. S cílem ochrany života a zdraví je také nutné nahlížet na jednotlivé technické normy, které obsahují praxi prověřené standardizované postupy a požadavky, aby předešly ohrožení či porušení tohoto zájmu.

79. Shoda s určenou normou je jedním ze způsobů, jak prokázat splnění základních bezpečnostních požadavků. Tyto požadavky mohou být splněny i jiným řešením garantujícím stejnou nebo vyšší úroveň ochrany oprávněných zájmů. Aby někdo ale mohl zvolit lepší řešení, musí vědět, jaký je minimální povolený standard, kterého musí dosáhnout (stanovený technickou normou). Prokázání splnění těchto požadavků jiným řešením je však na zaměstnavateli. Pokud zaměstnavatel řešení garantující stejnou nebo vyšší úroveň ochrany (než je stanovena technickou normou – v daném případě ČSN ISO 12480-1) nemá, popř. se mu nepodaří prokázat stejný nebo vyšší stupeň ochrany, neplní požadavky na ochranu života a zdraví stanovené zákoníkem práce, zákonem o inspekci práce, zákonem o zaměstnanosti, zákonem o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci apod.
80. Ohledně této skupiny námitek, lze z čáti přisvědčit námítce žalobkyně o absenci veřejného a bezplatného přístupu k českým technickým normám do roku 2021. Nicméně norma ČSN ISO 12480-1, která stanoví standardizované postupy pro bezpečné používání jeřábů, včetně systémů bezpečné práce, řízení, plánování, výběru, montáže a demontáže, provozu a údržby jeřábů a výběru jeřábníků, vazačů a signalistů je normou, na kterou zákonný či podzákonný předpis odkazuje indikativně, nikoliv závazně a bezplatný režim poskytování na ni nedopadá. [Před 1. 1. 2021 (novela č. 526/2020 Sb., kterou se mění zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, kterou byl zaveden tzv. sponzorovaný přístup) byly technické normy přístupné např. v technických knihovnách, bylo je možné zakoupit v elektronické podobě prostřednictvím internetu nebo u Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví]. Platí tedy co již bylo uvedeno výše.
81. Námitka není důvodná.

Dokazování mimo ústní jednání a kontrolní zjištění

82. Správní řízení je na rozdíl od řízení soudního ovládáno principem písemnosti a neveřejnosti jednání, který je možné zařadit vedle základních zásad činnosti správních orgánů mezi další zásady řízení. Zásada písemnosti vyjádřená již v § 15 správního řádu spočívá v tom, že správní řízení je vedeno zejména na základě písemných podkladů, které jsou postupně zařazovány do spisu. Tato zásada je však v případech, kdy tak stanoví zákon nebo to vylučuje povaha určitého úkonu (provedení určitých faktických úkonů, předvedení podle § 60, úkonů v průběhu exekuce vyklizením, odebráním movité věci apod.), modifikována zásadou ústnosti, kdy je správním orgánem nařízeno ústní jednání podle § 49 správního řádu. Pokud správní orgán nepovažuje ústní jednání za nezbytné a jeho provedení nepožaduje ani zvláštní zákon, nemá na jeho provedení účastník řízení nárok.

83. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich v § 80 uvádí, že správní orgán „může nařídit“ ústní jednání. Vedení ústního jednání je tak fakultativní. Přímo v § 80 jsou stanoveny případy, kde tato fakultativnost ustupuje obligatornosti a kdy musí být ústní jednání nařízeno. Správní orgán nařídí ústní jednání i) když o to požádá obviněný a současně je to nezbytné k uplatnění jeho práv, ii) je-li to nezbytné pro zjištění stavu věci a iii) je-li obviněným mladistvý. Pokud jde o první případ ad i), dává se tím obviněnému z přestupku možnost o nařízení ústního jednání požádat. Uplatní se zde ovšem správní uvážení správního orgánu, který musí posoudit, jestli je toto ústní jednání nezbytné k uplatnění práv obviněného. Správní orgán proto musí zvažovat, jaké důkazní prostředky bude třeba provést, tedy zda bude možné vycházet pouze z předložených listin, podkladů od jiných správních orgánů nebo orgánů veřejné moci, resp. skutečností známých správnímu orgánu ze své úřední činnosti, které by bylo možné posoudit bez nařízení ústního jednání, nebo bude třeba provádět např. výslech svědků či (jak předpokládá § 82) výslech obviněného v rámci nařízeného ústního jednání (Jemelka, L., Pondělíčková, K., Bohadlo, D. *Správní řád. Komentář. 7. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2023, s. 357 – 370).
84. Ze správního spisu vyplývá, že v dané věci proběhlo dne 13. 8. 2020 dokazování mimo ústní jednání, kterého byl přítomen právní zástupce žalobkyně. Byla provedena řada listinných důkazů jejich přečtením, byl sdělen průběh předvolání paní J. J. ke svědecké výpovědi i její následné omluvy, právní zástupce žalobce byl poučen o právu navrhnout důkazy i nahlížení do spisu (viz Protokol o dokazování mimo ústní jednání sp. zn. S9-2020-409). Žalobce ve dnech 7. a 14. 9. 2020 zaslal inspektorátu práce svá vyjádření ve věci (včetně vyjádření k jednotlivým listinným důkazům) a doložil další listiny. Dne 2. 12. 2020 bylo žalobkyni zasláno vyrozumění o ukončení dokazování s poučením o právu vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí včetně práva nahlížet do spisu. S tímto postupem žalobkyně nesouhlasila. Inspektorát práce následně přípisem ze dne 18. 12. 2020 mimo jiné žalobkyni sdělil, že jí předložené listiny byly vloženy do spisu a jelikož jí jsou známy, nebylo nutné provádět dokazování. Od výslechu paní J. J. bylo upuštěno. Žalobkyně následně využila práva nahlížet do spisu a dne 3. 2. 2021 obdržel inspektorát práce její závěrečné vyjádření. Po vyrozumění o úpravě předmětu řízení a výzvy k doložení listiny žalobkyně ještě doplnila dne 8. 3. 2021 požadovanou listinu. Do spisu byly dne 10. 3. 2021 založeny výpisy z Registru ekonomických subjektů (ARES) a obchodního rejstříku a sbírky listin.
85. Díky přítomnosti při provádění důkazů se mohou účastníci seznámit s jejich obsahem (komplexně všemi vjemy vnímat výpověď svědka, ohledávaný předmět apod.) a v návaznosti na to se detailněji vyjádřit k důkazu. V přítomnosti účastníků řízení či veřejnosti se důkaz listinou provádí tak, že se přečte nebo sdělí její obsah (§ 53 odst. 6 správního řádu). Jinak se o provedení důkazu listinou učiní pouze záznam do spisu. Jak uzavřel NSS bylo by naprosto bezúčelné, aby žalovaný musel informovat stěžovatelku o tom, že v uvedený den a hodinu si hodlá přečíst jí předložené listiny, a tak jimi provést důkaz (viz rozsudek NSS ze dne 13. 3. 2013, č. j. 1 As 157/2012). Správní orgán není povinen sdělovat účastníkům řízení předběžný úsudek o důkazu plynoucí z provedeného důkazního prostředku (viz rozsudek NSS ze dne 9. 1. 2020, č. j. 8 As 219/2017).
86. V daném případě správní orgány vycházely z listinných důkazů, které byly provedeny mimo ústní jednání za přítomnosti žalobkyně, z listinných důkazů, které byly předloženy žalobkyni a byly jí tudíž známy. Žalobkyně byla vždy zpravena o doplnění podkladů, měla možnost nahlédnout do spisu, se všemi listinami se seznámit, ke všem se vyjádřit. Soud po

seznámení se s průběhem správního řízení, jak byl shora stručně rekapitulován, dospěl k závěru, že řízení nebylo stíženo vadou spočívající v nenařízení ústního jednání a žalobkyně nebyla nikterak zkrácena na svých procesních právech. Proto tuto námitku shledal nedůvodnou.

87. Kontrolní zjištění představují nejdůležitější část protokolu o kontrole, jejímž cílem má být popis skutečného stavu věci zjištěného kontrolními pracovníky s vyjádřením jejich názoru na kvalifikaci zjištěného jednání kontrolované osoby ve vztahu k relevantním právním předpisům. Smyslem této náležitosti protokolu o kontrole tak není pouze pojmenovat, co bylo zjištěno, ale čeho se tím kontrolovaná osoba dopustila a z jakých důkazů při této úvaze kontrolující vycházely. Oba tyto nezbytné předpoklady, tj. právní kvalifikace a důkazní stránka věci, jsou klíčové pro to, aby proti zjištěním mohly být podány odůvodněné námitky a mohl být jedním z podkladů pro další dokazování, zejména v navazujícím správním řízení o uložení opatření k nápravě nebo uložení správního trestu. Na tomto místě je však vhodné připomenout, že protokol o kontrole je aktem, jímž nejsou kontrolované osobě ukládány žádné povinnosti, ani jí tento akt nezakládá žádná práva. I když je nanejvýš vhodné, aby obsahoval dostatečným způsobem popsána skutková zjištění nejedná se o rozhodnutí podle § 67 správní řádu, popř. § 65 s. ř. s. Jeho podstatou je primárně zaznamenání stavu zjištěného kontrolou, je tedy především dokumentačním, informačním úkonem. Účelem kontroly je zjistit skutečný stav plnění povinností kontrolované osoby a tento zaznamenat do protokolu o kontrole formou kontrolního zjištění.
88. Podstatné přitom je, aby byla uváděna jen ta zjištění, která mají oporu v obdržených informacích a dokumentech a dalších skutečnostech zjištěných kontrolujícími nebo výpovědích, na něž je v protokolu jednoznačně odkázáno anebo jejichž existenci lze doložit. Není však úkolem správního orgánu každé jednotlivé zjištění a závěr podrobně dokládat a vysvětlovat citováním jednotlivých podkladů.
89. Nelze přisvědčit námitce žalobkyně, že protokol o kontrole neobsahuje stanovené náležitosti (popis skutku, odůvodnění, poklady, z nichž měl správní orgán vycházet). Podklady, ze kterých kontrolní orgán vycházel a které posuzoval jsou shrnuty v části protokolu označené jako seznam dokumentů zajištěných při kontrole. Průběh vzniku pracovního úrazu a smrtelného úrazu vyplývá z šetření policie (např. protokol o ohledání místa činu, vysvětlení podaná M. A. a P. D.), ze záznamů o poskytnutí součinnosti M. A. a P. D., dále také např. ze zprávy o šetření příčin pracovního úrazu. Nedostatečné označení pracoviště na provoz jeřábu je doloženo fotografiemi č. 8 a 9, na které je v protokolu přímo odkázáno. V protokolu o kontrole je popsán stav věci - popis vzniku smrtelného a pracovního úrazu, tzn. i přítomnosti M. A. na pracovišti žalobkyně, užití jeřábu nekvalifikovanou osobou, chybějící označení pracoviště [viz § 6 odst. 1 zákona č. 309/2006 Sb., zákon, kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 309/2006 Sb.“), dle kterého *na pracovištích, na kterých jsou vykonávány práce, při nichž může dojít k poškození zdraví, je zaměstnavatel povinen umístit bezpečnostní značky a značení a zavést signály, které poskytují informace nebo instrukce týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, a seznámit s nimi zaměstnance. Bezpečnostní značky, značení a signály mohou být zejména obrazové, zvukové nebo světelné*], i závěr o kvalifikaci zjištěného jednání ke vztahu k právním předpisům. Soud považuje tuto identifikaci za dostačující,

neboť takto vymezené a specifikované jednání žalobkyně není zaměnitelné s jiným jednáním, přičemž je zřejmé, za jaké jednání je postihována. Nelze přisvědčit ani argumentaci, že námitky žalobkyně byly jen formálně zamítnuty. Správní orgány se námitkám podrobně věnovaly na str. 26 a 27 prvoinstančního rozhodnutí a str. 5 a 14 napadeného rozhodnutí, dále ve vyřízení námitek na str. 3, s jejichž závěry se soud ztotožňuje a plně na ně odkazuje.

Přestupek dle § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce

90. Dle § 102 zákoníku práce je zaměstnavatel povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům (odst. 1). Prevencí rizik se rozumí všechna opatření vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a z opatření zaměstnavatele, která mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik (odst. 2). Zaměstnavatel je povinen soustavně vyhledávat nebezpečné činitele a procesy pracovního prostředí a pracovních podmínek, zjišťovat jejich příčiny a zdroje. Na základě tohoto zjištění vyhledávat a hodnotit rizika a přijímat opatření k jejich odstranění a provádět taková opatření, aby v důsledku příznivějších pracovních podmínek a úrovně rozhodujících faktorů práce dosud zařazené podle zvláštního právního předpisu jako rizikové mohly být zařazeny do kategorie nižší. K tomu je povinen pravidelně kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména stav výrobních a pracovních prostředků a vybavení pracovišť a úroveň rizikových faktorů pracovních podmínek, a dodržovat metody a způsob zjištění a hodnocení rizikových faktorů podle zvláštního právního předpisu (odst. 3). Není-li možné rizika odstranit, je zaměstnavatel povinen je vyhodnotit a přijmout opatření k omezení jejich působení tak, aby ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců bylo minimalizováno. Přijatá opatření jsou nedílnou a rovnocennou součástí všech činností zaměstnavatele na všech stupních řízení. O vyhledávání a vyhodnocování rizik a o přijatých opatřeních podle věty první je zaměstnavatel povinen vést dokumentaci (odst. 4). Zaměstnavatel je povinen zajistit ve spolupráci s poskytovatelem pracovnílékařských služeb jejich vyškolení a vybavení v rozsahu odpovídajícím rizikům vyskytujícím se na pracovišti (odst. 6). Zaměstnavatel je povinen přizpůsobovat opatření měnícím se skutečností, kontrolovat jejich účinnost a dodržování a zajišťovat zlepšování stavu pracovního prostředí a pracovních podmínek (odst. 7).
91. Ze spisové dokumentace soud zjistil, že žalobkyně neměla ke dni 15. 4. 2019 vyhledána a vyhodnocena rizika a přijata opatření, která se týkají pracovní činnosti zaměstnanců při používání elektrického mostového jeřábu ND3011, vč. 472 (dále jen „jeřáb“), čímž porušila § 102 odst. 3 zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů. Dokument určení a identifikace rizik – v podmínkách firmy EKOkonstrukce ze dne 7. 3. 2018 neobsahuje ve *stromu rizik* rizika pro mostový jeřáb, což inspektorát práce popsal v protokolu v bodu 8. Správní orgán se tudíž tímto dokumentem zabýval, ale vzhledem k tomu, že neobsahoval rizika pro mostový jeřáb vyhodnotil, že žalobkyně nemá v tomto ohledu vyhledána a vyhodnocena rizika, resp. k datu smrtelného úrazu tato neměla (viz str. 27 a 28 prvostupňového rozhodnutí). Ediční povinnost leží na straně zaměstnavatele (důkazní břemeno ohledně určitých skutečností leží na tom účastníku řízení, který z existence těchto skutečností vyvozuje pro sebe příznivé právní důsledky) a je na něm, aby v rámci kontroly kontrolnímu orgánu předložil dokumenty dokládající splnění povinnosti na úseku bezpečnosti práce. Správní orgán může požadovat předložení určitých konkrétních dokumentů, jejichž existenci právní předpisy v určitém konkrétním provozu předpokládají nebo požadují (viz

výzva k poskytnutí součinnosti ze dne 20. 5. 2019), nicméně není jeho povinností vyhledávat a zjišťovat případnou možnou existenci jiných konkrétních dokumentů, které by zaměstnavatel mohl mít eventuálně k dispozici. Navíc, neexistenci dokladu o vyhledání a posouzení rizik v době vzniku úrazové události potvrdila sama žalobkyně při poskytnutí součinnosti dne 23. 8. 2019. Dokument vyhodnocení možných rizik ohrožení a přijatá opatření ze dne 13. 5. 2019, na který žalobkyně poukazuje, policie ČR prvoinstančnímu orgánu v rámci spolupráce neposkytla a ten o její existenci tudíž nemohl ani vědět. Tento dokument žalobkyně předložila až v rámci námitek proti protokolu. Nicméně i tento dokument byl přijat až po inkriminovaném dni (15. 4. 2019). Odstranění nedostatku během kontroly nezahluje prvotní pochybení a nedodržení předpisů o bezpečnosti práce. Odstranění nedostatků, resp. přijetí opatření proti opakování pracovního úrazu (dopracování pracovněprávních dokumentů apod.) zohlední správní orgán při ukládání výše pokuty tak, jak učinil prvoinstanční orgán na str. 32 a 33, (k tomu také str. 23 napadeného rozhodnutí).

92. Soud pro úplnost doplňuje, že předmět kontroly byl jasně vymezen (viz shora bod *Předmět a doba kontroly*) a žalobkyni tudíž bylo oznámeno s jakým cílem, zaměřením a v souvislosti s jakou událostí je kontrola prováděna. Nelze tudíž přisvědčit její výhradě, že jí nebyl znám účel vyžadovaných dokumentů. Bylo předně na žalobkyni, aby svými dokumenty prokázala plnění povinností vyplývajících z předpisů upravujících bezpečnost a zdraví zaměstnanců na jejím pracovišti.
93. V protokolu o kontrole je popsán stav věci (chybějící vyhledání a vyhodnocení rizik a přijatá opatření, dokument určení a identifikace rizik – v podmínkách firmy EKOkostrukce ze dne 7. 3. 2018 neobsahuje ve *stromu rizik* rizika pro mostový jeřáb), i závěr o kvalifikaci zjištěného jednání ke vztahu k právním předpisům. Soud považuje tuto identifikaci za dostačující, neboť takto vymezené a specifikované jednání žalobkyně není zaměnitelné s jiným jednáním, přičemž je zřejmé, za jaké jednání je postihována. Proto soud shledal námitky žalobkyně nedůvodné.

Přestupek dle § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce

94. Podle § 103 odst. 2 zákoníku práce je zaměstnavatel povinen zajistit zaměstnancům školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které doplňují jejich odborné předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jimi vykonávané práce a vztahují se k rizikům, s nimiž může přijít zaměstnanec do styku na pracovišti, na kterém je práce vykonávána, a soustavně vyžadovat a kontrolovat jejich dodržování. Školení podle věty první je zaměstnavatel povinen zajistit při nástupu zaměstnance do práce. Dle odst. 3 je zaměstnavatel povinen určit obsah a četnost školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, způsob ověřování znalostí zaměstnanců a vedení dokumentace o provedeném školení. Vyžaduje-li to povaha rizika a jeho závažnost, musí být školení podle věty první pravidelně opakováno; v případech uvedených v odstavci 2 písm. c) musí být školení provedeno bez zbytečného odkladu.
95. V článku 5.3.2. a 5.3.3. normy ČSN ISO 12480-1 jsou upraveny minimální požadavky na jeřábníka, které zahrnují mimo jiné, aby byl vyškolen pro konkrétní typ jeřábu, byl kompetentní ve vázání břemen, měl znalost dorozumívacích znamení a měl příslušné oprávnění k obsluze jeřábu.

96. Jak již bylo výše řečeno technické normy stanovují určitý standard, jehož splnění je chápáno jako dostačující pro splnění zákonných požadavků na bezpečnost pro určitou oblast činností, výrobků, zařízení apod. Smyslem stanovení minimálních požadavků na osobu obsluhující mostový jeřáb je snaha o odbornou erudici takovéto osoby a osvojení speciálních odborných znalostí tak, aby byla zabezpečena ochrana zdraví, života a zaručena bezpečnost práce alespoň obecně uznávaným poznatkům vědy, techniky i praxe. Zaměstnavatel je oprávněn prokázat takovou ochranu i jinými řešeními či postupy, než obsahují technické normy (zde ČSN ISO 12480-1).
97. V posuzovaném případě však k této situaci nedošlo. Zaměstnavatel nedoložil, že by jeho zaměstnanec M. A. měl v době vzniku úrazových událostí jakékoliv proškolení opravňující ho k výkonu práce jeřábník a vazač břemen. Tak jak popsal kontrolní orgán v protokolu a následně i prvoinstanční orgán v rozhodnutí na str. 28 a 29, zápis o školení jeřábníků a vazačů ze dne 25. 4. 2019 vznikl až po vzniku úrazů, tzn. ke dni 15. 4. 2019 nebyl M. A. řádně proškolen. Správní orgán přitom nemusí prokazovat negativní skutečnost spočívající v tom, že neexistuje záznam či jiný dokument prokazující školení (jedná se o tzv. negativní důkazní teorii - dokazovat nelze něco, co neexistuje), přičemž prokázání opaku je na straně žalobkyně. Z protokolu i odůvodnění správních rozhodnutí vyplývá, že žalovaný klade žalobkyni za vinu nezabezpečení školení o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které doplňují odborné předpoklady požadavky pro výkon práce jeřábníka a vazače břemen do dne úrazu, nikoliv skutečnost, že by zaměstnanec toto školení neabsolvoval vůbec ani po skončení kontroly. Ohledně námítky vůči kontrolnímu zjištění č. 6 platí tudíž výše uvedené, že odstranění nedostatku během kontroly nezahazuje prvotní pochybení a nedodržení předpisů o bezpečnosti práce.
98. V protokolu o kontrole je popsán stav věci (chybějící speciální oprávnění a proškolení v době, kdy zaměstnanec používal mostový jeřáb), i závěr o kvalifikaci zjištěného jednání ke vztahu k právním předpisům. Soud považuje tuto identifikaci za dostačující, neboť takto vymezené a specifikované jednání žalobkyně není zaměnitelné s jiným jednáním, přičemž je zřejmé, za jaké jednání je postihována. Proto soud shledal námítky žalobkyně nedůvodné.
99. Soud v tomto místě doplňuje, že stejný závěr lze učinit i o související námitce proti kontrolnímu zjištění č. 7, tj. nedoložení zdravotní způsobilosti M. A. k činnosti jeřábník a vazač, kterou dne 15. 4. 2019 prováděl. Ze spisového materiálu vyplývá, že předložený dokument *Žádost o provedení pracovnělékařské prohlídky a posudek o zdravotní způsobilosti* jsou prázdnými formuláři, ze kterých nevyplývají žádné skutečnosti týkající se zdravotní způsobilosti pana M. A. V protokolu kontrolní orgán uvedl, že: *„zdravotní způsobilost postiženého pro činnost obsluha jeřábu, vazač jeřábových břemen, což je dle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 79/2013 Sb., práce, jejíž součástí je riziko ohrožení zdraví, nebyla doložena provedením zdravotní prohlídky. Předložený dokument Žádost o provedení pracovnělékařské prohlídky je možné chápat jako vzorový, který však není vyplněný ani lékařem potvrzený.“* Nelze tudíž souhlasit se závěry žalobkyně, že kontrolní orgán obecně nekonkrétně a subjektivně konstatuje, že žádost o provedení pracovnělékařské prohlídky nespĺňuje požadavky kontrolního orgánu. Takovýto prázdný formulář nelze považovat za dokument prokazující zdravotní způsobilost zaměstnance. Opětovně platí výše uvedené o prokazování negativní skutečnosti správním orgánem a následnému odstranění nedostatku během kontroly.
100. Stejný závěr učinil soud i ohledně námítky proti kontrolnímu zjištění č. 5, tj. dokument systém bezpečné práce zdvihací zařízení ze dne 17. 5. 2019 neobsahoval jmenování osoby

pověřené k řízení provozu jeřábu. Ze spisové dokumentace plyne, že v době vzniku úrazových událostí kontrolovaná osoba neurčila osobu, která by byla zodpovědná za realizaci systému bezpečné práce provozu zdvihacích zařízení dle čl. 4.2. Normy ČSN ISO 12480-1, ani jiným způsobem neprokázala zabezpečení bezpečné práce provozu zdvihacího zařízení pověřenou osobou k řízení k provozu jeřábu. Soud jen ve stručnosti shrnuje již shora popsané, že správní orgán nemusí prokazovat negativní skutečnost, prokázání opaku je na straně žalobkyně. Odstranění nedostatku během kontroly nezahlučuje prvotní pochybení a nedodržení předpisů o bezpečnosti práce.

101. Totožný úsudek učinil soud ohledně námítky proti kontrolnímu zjištění č. 4, přičemž opětovně odkazuje na výše uvedené závěry. Soud zde pouze doplňuje, že povinnost zajistit, aby stroje, technická zařízení, dopravní prostředky byly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vhodné pro práci, při které budou používány a aby byly pravidelně kontrolovány tíží provozovatele – zaměstnavatele. Stejně tak tíží zaměstnavatele tyto skutečnosti prokázat. Ten tedy musí zajistit provedení kontroly, popř. požadovat dodání veškerých osvědčení, protokolů, ověření od osoby kontrolu provádějící. Pokud v době úrazové události nebyl zaměstnavatel vybaven dokumenty prokazujícími bezpečný provoz zařízení (neprokázal jejich existenci), popř. jinak neprokázal bezpečnost technických zařízení, porušil ustanovení § 103 odst. 2 zákoníku práce ve spojení s § 4 odst. 1 písm. c) zákona č. 309/2006 Sb. (*Zaměstnavatel je povinen zajistit, aby stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí byly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vhodné pro práci, při které budou používány. Stroje, technická zařízení, dopravní prostředky a nářadí musí být pravidelně a řádně udržovány, kontrolovány a revidovány. Bližší požadavky na způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit, stanoví prováděcí právní předpis*). Této odpovědnosti se nelze zbavit pouhým odkazem na nedodání dokladu o provedené zkoušce zkoušku provádějící osobou. Soud pro úplnost doplňuje, že právě stroje, technická zařízení, přístroje atd. jsou významným zdrojem rizik ohrožujících zaměstnance. Je tudíž potřebné stanovit požadavky na jejich bezpečnost a upravit bližší podmínky jejich používání. Je také nutné je pravidelně kontrolovat a udržovat ve stavu způsobitelném bezpečnému užití, tak aby bylo předejito ohrožení bezpečnosti a zdraví. Požadavky a podmínky je nezbytné dodržovat při ochraně bezpečnosti a zdraví jednoho zaměstnance, stejně jako např. dvaceti zaměstnanců. Ani zaměstnavatel zaměstnávající, byť jediného zaměstnance, nemůže z jeho ochrany polevit.
102. Podle § 4 nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí *kontrola bezpečnosti provozu zařízení před uvedením do provozu je prováděna podle průvodní dokumentace výrobce. Není-li výrobce znám nebo není-li průvodní dokumentace k dispozici, stanoví rozsah kontroly zařízení zaměstnavatel místním provozním bezpečnostním předpisem (odst. 1). Zařízení musí být vybaveno provozní dokumentací. Následná kontrola musí být prováděna nejméně jednou za 12 měsíců v rozsahu stanoveném místním provozním bezpečnostním předpisem, nestanoví-li zvláštní právní předpis, popřípadě průvodní dokumentace nebo normové hodnoty rozsah a četnost následných kontrol jinak (odst. 2). Provozní dokumentace musí být uchovávána po celou dobu provozu zařízení (odst. 3).*
103. Podle § 2 písm. f) nařízení vlády č. 378/2001 Sb., *pro účely tohoto nařízení se rozumí provozní dokumentací soubor dokumentů obsahujících průvodní dokumentaci, záznam o poslední nebo*

mimořádné revizi nebo kontrole, stanoví-li tak zvláštní právní předpis, nebo pokud takový právní předpis není vydán, stanoví-li tak průvodní dokumentace nebo zaměstnavatel.

104. Z protokolu a spisové dokumentace zcela jasně vyplývá, že odborná zkouška jeřábu byla provedena následně po vzniku úrazů dne 16. 5. 2019, deník jeřábu se zápisy o kontrole jeřábu při zahájení práce byl veden ode dne 15. 5. 2019, zpráva o revizi el. zařízení mostového jeřábu je ze dne 16. 5. 2019, provozní dokumentace jeřábu a provozní dokumentace jeřábové dráhy nebyly dodány. Neexistenci uvedených dokumentů v době vzniku úrazů potvrdila sama žalobkyně v poskytnutí součinnosti ze dne 23. 8. 2019. Žalobkyně měla během kontroly i následného přestupkového řízení dostatek času i možností k doložení veškerých dokumentů, stanovených postupů, směrnic nebo charakteristik činností apod., ze kterých by bylo možné dovodit splnění předpisů o zabezpečení ochrany zdraví a života při práci a bezpečného provozu jeřábu ke dni vzniku úrazů. Toto však neučinila, a soud proto její námítky o chybných úsudcích správních orgánů o neexistenci těchto dokumentů, dokladů, provozních předpisů etc. s ohledem na již shora popsané závěry považuje za nepřiléhavé a nedůvodné.

Přestupek dle § 30 odst. 1 písm. s) zákona o inspekci práce

105. Dle § 30 odst. 1 písm. s) zákona o inspekci práce *se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku na úseku bezpečnosti práce tím, že poruší povinnost týkající se organizace práce a pracovních postupů stanovenou v zákonu o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.*

106. Podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 309/2006 Sb., *zaměstnavatel je povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti a aby zaměstnanci nebyli ohroženi padajícími nebo vymrštěnými předměty nebo materiály.* Právní úprava bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je integrální součástí pracovněprávních vztahů. Zaměstnanci mají právo na uspokojivé pracovní podmínky a jejich úprava zahrnuje řešení záležitostí bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Tato úprava zahrnuje i povinnosti a bezpečnostní a zdravotní požadavky ve vztahu ke konkrétním faktorům pracovního prostředí a ke specifickým činnostem na pracovišti. Není pochyb o tom, že předmětný mostový jeřáb je technickým zařízením se zvýšenou mírou rizika ohrožení zdraví a majetku, se specifickými režimy výroby a specifickými podmínkami provozu. Pro doplnění, upřesnění a rozvedení ustanovení zákona č. 309/2006 Sb. sloužila v podrobnostech a stanovení standardů právě norma ČSN ISO 12480-1. (aktuálně jsou požadavky stanovené v této normě promítnuty do nařízení vlády č. 139/2022 Sb., kterým vláda ČR stanovila požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví při práci na vyhrazených zdvihacích zařízeních, pro montáže a bezpečný provoz, umístění, opravy, prohlídky a revizní zkoušky, požadavky na způsobilost právnických a podnikajících fyzických osob z hlediska potřebného technického vybavení a odborné způsobilosti jejich zaměstnanců a stanoví způsob prověřování jejich odborné způsobilosti, a požadavky na odbornou způsobilost fyzických osob z hlediska předepsané kvalifikace a doby odborné praxe v oboru a způsob prověřování jejich odborné způsobilosti).

107. K zajištění splnění požadavku § 5 odst. 1 b) zákona č. 309/2006 Sb. povětšinou slouží zpracování vnitřní organizační směrnice, kterou je v případě činnosti jeřábu systém bezpečné

práce (dále jen „SBP“). Provozovatelům by mělo být známo, že požadavek na zpracování SBP je dán čl. 4.1 ČSN ISO 12 480-1 Jeřáby – Bezpečné používání – Část 1: Všeobecně Systém bezpečné práce dle čl. 1.3 například obsahuje: návrh činností jeřábu tak, aby byly prováděny bezpečně a s přihlédnutím ke všem předvídatelným rizikům, dále výběr, zajištění a použití vhodného jeřábu a příslušenství, údržbu, prohlídky a kontroly jeřábu a příslušenství, určení řádně zaškolených a odpovědných osob, zákaz nedovolených manipulací po celou dobu používání jeřábu, zajištění komunikačního systému, požadavky na provoz jeřábu obsahující přípravu stanoviště, montáž, demontáž a údržbu jeřábu. Provozovatel může zajistit splnění požadavku § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 309/2006 Sb. i jiným způsobem (jiný bezpečnostní předpis, pracovní postup etc.), který bude dostatečně zajišťovat, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti a aby zaměstnanci nebyli ohroženi padajícími nebo vymrštěnými předměty nebo materiály. K tomu v daném případě nicméně nedošlo. Ze správního spisu vyplývá, že žalobkyně neměla ke dni vzniku úrazů vypracovaný jakýkoliv bezpečnostní předpis provádějící a zajišťující splnění podmínek § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 309/2006 Sb. Dokument SBP byl zpracován až dne 17. 5. 2019. Tuto skutečnost konstatoval správní orgán v protokolu (str. 6), ve vyřízení námitek (str. 5), v prvoinstančním rozhodnutí (str. 30) a svůj závěr o porušení povinnosti žalobkyně, tj. neexistenci SBP, popř. jiného bezpečnostního dokumentu v době vzniku úrazů, dle názoru soudu dostatečně odůvodnil.

108. Naví aby SBP splnil svůj účel, musí mít určitý rozsah a zejména musí být použitelný pro konkrétní provoz s ohledem na specifické podmínky na pracovišti. SBP je pro každého zaměstnavatele individuální podle jeho činnosti a rizikovosti, na základě vlastní úvahy zaměstnavatele, který vychází z rizik možného ohrožení života a zdraví. Např. podle požadavků na konkrétní manipulaci je nutno posoudit určitý typ jeřábu, jeho příslušenství pro zdvihání, zákaz konkrétních nedovolených manipulací po celou dobu používání jeřábu, a to na základě posouzení rizik konkrétních činností na daném pracovišti. Je tudíž důležité, aby SBP (popř. jiný bezpečnostní dokument) odpovídal tomu určitému konkrétnímu zařízení, pracovišti a činností tam provozovaným.
109. Obecně lze uzavřít, že není úkolem správního orgánu při provádění kontrole detailně vypořádávat, co konkrétně SBP (popř. jinému bezpečnostnímu dokumentu) chybí. Odpovědnost za dostatečným způsobem vypracovaný dokument, resp. zajištění splnění požadavku § 5 odst. 1 b) zákona č. 309/2006 Sb. leží na zaměstnavateli. Do jisté míry lze souhlasit s žalobkyní v tom, že hodnocení obsahu předloženého systému bezpečné práce zdvihacího zařízení ze dne 17. 5. 2019 je poměrně všeobecné a nekonkrétní, a nelze z něj dovodit jeho konkrétní nedostatky. To však nemění nic na tom, že v době v době, kdy došlo ke spáchání přestupku, tj. 15. 4. 2019, žalobkyně vůbec neměla zpracovaný SBP nebo jiný bezpečnostní dokument popisující požadavky na bezpečný provoz daného konkrétního jeřábu.
110. Žalobní bod není důvodný.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

111. Soud shledal důvodným jeden uplatněný žalobní bod [neprokázání výkonu závislé činnosti panem Jankovychem – přestupek podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti]. Ostatní žalobní body týkající se ostatních spáchaných přestupků jsou nedůvodné. S ohledem na nedělitelnost výroku napadeného rozhodnutí však soud musel přistoupit ke zrušení napadeného rozhodnutí jako celku, a to z důvodu, že skutkový stav, z něhož žalovaný

v dané věci vycházel, nemá dostatečnou ve správním spisu [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Současně soud vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V něm je žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

112. V dalším řízení žalovaný v případě, že bude trvat na tom, že žalobkyně spáchala i přestupek podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti, bude muset doplnit dokazování o dosud neprovedené důkazy prokazující, že žalobkyně naplnila skutkovou podstatu přestupku, zejména že M. J. vykonával pro žalobkyni závislou činnost. Dosud shromážděné a provedené důkazy a podklady tento skutkový závěr neprokazují. Nebude-li vina žalobkyně prokázána nade vší pochybnost, žalovaný zruší prvostupňové rozhodnutí v části týkající se tohoto přestupku podle § 90 odst. 1 písm. a) správního řádu a řízení v této části zastaví podle § 86 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích. V závislosti na dalším postupu žalovaný rovněž znovu rozhodne o výši uložené pokuty. Žalovaný navíc bude muset posoudit, zda nedošlo k zániku odpovědnosti za přestupek.
113. Soud neshledal důvod pro postup dle § 78 odst. 3 s. ř. s., tj. ke zrušení prvoinstančního rozhodnutí. Podle judikatury NSS je třeba takový postup uplatňovat restriktivně, neboť jde o výjimku z pravidla, podle něhož má soud přistoupit pouze ke zrušení napadeného rozhodnutí vydaného v odvolacím řízení. Zrušení prvostupňového rozhodnutí přichází v úvahu zejména v případech, kdy není v pravomoci odvolacího orgánu samostatně odstranit vytýkané nedostatky napadeného či prvostupňového rozhodnutí anebo jim předcházejících správních řízení, nebo pokud takovému rozhodnutí brání jiné překážky.
114. Soud neprováděl dokazování, neboť vycházel pouze z listin, které jsou součástí správního spisu, jehož obsahem se v řízení ve správním soudnictví dokazování neprovádí.
115. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. *má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.* V daném případě soud shledal důvodným pouze jeden žalobní bod směřující proti napadenému rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, kterým žalovaný v napadeném rozhodnutí potvrdil výrok I bod 1 prvostupňového rozhodnutí, jímž byla žalobkyně uznána vinnou ze spráchní přestupku podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti. V ostatních částech však soud shledal žalobu nedůvodnou. V tomto rozsahu zůstaly závěry správních orgánů nedotčeny. Ani soud nemá pochyb o tom, že žalobkyně spáchala přestupky uvedené ve výroku I bodech 2 a 3 prvostupňového rozhodnutí.
116. Soud však musel přistoupit ke zrušení celého napadeného rozhodnutí, a to primárně z důvodu nedělitelnosti výroku napadeného rozhodnutí. Žalovaný totiž rozhodl o zamítnutí žalobkynina odvolání jedním výrokem, a tudíž nelze vydělit z napadeného rozhodnutí pouze zamítnutí odvolání proti části prvostupňového rozhodnutí, která se týká přestupku podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti. Navíc nelze přehlédnout, že na výroku o vině je závislý též výrok o správním trestu. Důvodnost části žaloby směřující proti výroku o vině má tedy nepochybně dopad i na výrok II prvostupňového rozhodnutí o uložení pokuty, byť přímo proti tomuto výroku žalobkyně žádný žalobní bod neuplatnila. Žaloba je tedy důvodná i ve vztahu k výroku o uložení správní sankci.
117. Za daného stavu má soud za to, že žalobkyně měla úspěch pouze částečný, neboť důvodná byla žaloba pouze ve vztahu k jednomu z pěti přestupků, jejichž spácháním byla uznána vinnou, a ve vztahu k závislému výroku o vině. Míru úspěchu za těchto okolností sice nelze

stanovit přesně s matematickou přesností, nicméně nesporně nelze mít za to, že by žalobkyně měla úspěch převažující nad mírou úspěchu žalovaného, tedy více než 50 %. Za daných okolností proto soud dospěl k závěru, že žalobkyně neměla ve věci převažující úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který je správním orgánem, nevznikly nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné důvodně vynaložené náklady, a proto ani žalovaný právo na náhradu nákladů řízení nemá.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. května 2025

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu